

TELEKOMUNIKACIJE U BOSNI I HERCEGOVINI

ADVOKATSKA FIRMA „SAJIĆ“ O.D. BANJA LUKA
KNEŽOPOLJKA BR. 10, BANJA LUKA, BIH
TEL: +387 51 227 620, FAX: 51 227 623
MAIL: INFO@AFSAJIC.COM,
WWW.ADVOKATSKAFIRMASAJIC.COM

Advokatska firma „Sajić“ o.d. Banja Luka, pored usluga koje predstavljaju njenu osnovnu djelatnost, otpočela je i sa izdavanjem brošura i publikacija za potrebe klijenata i poslovnih saradnika. Brošure se odnose na oblasti prava koje su trenutno najaktuelnije, kako domaćim kompanijama, tako i potencijalnim stranim investitorima.

*Ovu publikaciju pod nazivom „**TELEKOMUNIKACIJE U BOSNI I HERCEGOVINI**“ pripremili su Sanja Đukić i Dragan Stijak.*

KOMUNIKACIJE

Oblast komunikacija u Bosni i Hercegovini regulisana je Zakonom o komunikacijama BiH. Ovim zakonom uspostavljena je Regulatorna agencija za komunikacije BiH, koja je nadležna za regulisanje emitterskih i javnih telekomunikacionih mreža i usluga, uključujući izdavanje dozvola, utvrđivanje cijena, međupovezivanje i definisanje osnovnih uslova za obezbjeđivanje zajedničkih i međunarodnih komunikacionih sredstava, kao i planiranje, koordinisanje, namjenu i dodjelu radiofrekvencijskog spektra.

Što se tiče telekomunikacijskih mreža i usluga, Agencija se stara da one budu dostupne svima u Bosni i Hercegovini na razumnoj komercijalnoj osnovi, a kroz uslove propisane u dozvolama za operatere, odnosno davaoce ovih usluga.

U skladu sa Zakonom o komunikacijama BiH, za operatere mrežnih i telekomunikacijskih usluga Regulatorna agencija izdaje sljedeće vrste dozvola:

- Dozvola za pružanje javnih mobilnih telefonskih usluga (GSM i UMTS);
- Dozvola za pružanje fiksnih javnih telefonskih usluga;
- Dozvola za obavljanje djelatnosti operatera javnih elektronskih komunikacijskih mreža;
- Dozvola za obavljanje djelatnosti davaoca pristupa Internetu (ISP);
- Dozvola za davaoca usluge upravitelja centralne administrativne baze podataka prenesenih brojeva (CADB).

Za svaku od navedenih dozvola Regulatorna agencija za komunikacije propisuje uslove i proceduru za njihovo dobijanje, a sve u cilju što uspješnijeg pružanja telekomunikacijskih usluga, kako u domaćim tako i u međunarodnim okvirima.

Uslovi i procedura za dobijanje dozvole za pružanje javnih mobilnih telefonskih usluga (GSM i UMTS)

Zahtjev za dodjelu dozvole za pružanje javnih mobilnih telefonskih usluga podnosi se Regulatornoj agenciji za komunikacije.

Zahtjev treba biti sačinjen na memorandumu kompanije, ovjeren pečatom i potpisom ovlaštenog lica, a uz isti treba priložiti:

- **Podatke o identitetu kompanije**, koji se odnose na naziv, adresu, telefon i fax kompanije, podatke o odgovornoj osobi (ime i prezime, funkcija, adresa, telefon, fax, e-mail) i URL (ako postoji),
- **Rješenja o registraciji kod nadležnih državnih organa**, a to su ovjerena fotokopija rješenja o registraciji kod nadležnog državnog organa za obavljanje odgovarajuće djelatnosti (obavezno sa uključenom šifrom djelatnosti za telekomunikacije) i ovjerena fotokopija dokumenta pod naslovom: „Uvjerenje o registraciji obveznika poreza na dodanu vrijednost”, ne starija od 3 mjeseca,
- **Kratak opis kompanije (podnosioca zahtjeva)**, uključuje opis postojećih i planiranih aktivnosti, sa posebnim osvrtom na aktivnosti u sektoru telekomunikacija i srodnim sektorima, kao i viziju vlastite kompanije na tržištu telekomunikacija u BiH. Osim toga, Zahtjev treba da sadrži popis dozvola koje su prethodno dodijeljene podnosiocu

Zahtjeva za obavljanje telekomunikacijskih usluga, kao i informacije o eventualnim mjerama izrečenim po osnovu kršenja tih dozvola.

Ukoliko podnosilac zahtjeva ima značajnu tržišnu snagu na tržištu koja nije vezana za telekomunikacije ili ukoliko uživa posebna ili ekskluzivna prava u drugim sektorima, dužan je prezentovati na koji način ispunjava obavezu razdvajanja svojih poslovnih aktivnosti u sektoru telekomunikacija od drugih poslovnih aktivnosti u pogledu organizacije kompanije i finansija,

- **Dokaze o finansijskoj podobnosti**, ovi dokazi će se tretirati kao poslovna tajna, a potrebno je dostaviti finansijski plan realizacije projekta u trajanju od minimalno tri godine, koji će sadržavati predviđene izvore finansiranja, te projekcije prihoda i rashoda bazirane na unutrašnjim sposobnostima kompanije i tržišnim prognozama. Pored naprijed navedenog, kompanije koje već posluju trebaju dostaviti bilans stanja i bilans uspjeha za prethodne dvije godine poslovanja, kao i izvještaj gotovinskih tokova za isti period,
- **Organizacionu strukturu kompanije, reference kompanije i reference rukovodeće strukture, kao i dinamiku i strukturu eventualnog angažovanja novih kadrova,**
- **Opis projekta**, koji uključuje opšti opis projekta, dinamički plan realizacije (plan realizacije projekta iz kojeg se vidi terminski plan ulaganja finansijskih sredstava i realizacije usluga), lista i detaljan opis usluga, planirana tržišna pozicija (potencijalno tržište, ciljne grupe korisnika), kvalitet usluga (prikazati parametre kvaliteta, definisati njihove ciljne vrijednosti i osobine), plan opsega saobraćaja po vrstama saobraćaja (nacionalni, međunarodni), nacrt korisničkih ugovora, projektovani cjenovnik usluga, numeracija (pojediniosti o planiranim zahtjevima za dodjelu brojeva),
- **Tehničku infrastrukturu**, koja uključuje tehnički i funkcionalni opis konfiguracije sistema za realizaciju usluga, blok šema sistema, uključujući potrebne tačke interkonekcije, okvirna tehnička specifikacija opreme, kratak opis specificirane opreme, potvrda o usklađenosti opreme sa primjenjivim standardima, dijagram toka poziva (prikazati tok prenošenja nacionalnih i međunarodnih poziva u odlasku i dolasku, od samog iniciranja poziva do prijema na odredištu, (za svaki pojedini tok jasno naznačiti mreže operatora unutar kojih se poziv odvija), sistem za praćenje, kontrolu, registraciju i obračun saobraćaja,
- **Razvojni plan**, na bazi projekta potrebno je sačiniti objedinjen razvojni plan, koji bi, u skladu sa odredbama dozvole za pružanje mobilnih javnih telefonskih usluga, trebao biti priložen dozvoli, u formi Aneksa 1. Ovakav plan razvoja, sačinjen kao zaseban dokument, treba sadržavati vrstu i opseg usluga, kapacitete infrastrukture, terminski plan realizacije, kao i odgovarajuće parametre kvaliteta usluga u skladu sa Odlukom o mjerenju kvaliteta GSM usluga u vezi sa članom 8. Dozvole za pružanje GSM usluga („Službeni glasnik BiH“, broj 46/07).

Podnosilac zahtjeva je dužan u odvojenom dijelu (separatu) dostaviti Agenciji sve podatke po zahtjevima Zajedničkog upravnog odbora za presretanje, uređene u skladu sa materijalom koji će Agencija dostaviti podnosiocu Zahtjeva.

Agencija će navedeni separat dostaviti Zajedničkom upravnom odboru za presretanje, koji donosi i dostavlja Agenciji mišljenje o tome da li podnosioc zahtjeva ispunjava uslove za primjenu funkcije zakonitog presretanja. Agencija može izdati Dozvolu za pružanje mobilnih javnih telefonskih usluga samo u slučaju saglasnosti od strane Zajedničkog upravnog odbora za presretanje na podneseni zahtjev.

Zahtjev i priloge, potrebno je dostaviti i u elektronskoj formi Agenciji, koja će potom fakturisati naknadu za obradu Zahtjeva u iznosu od 1.000 KM.

Agencija će zatim u roku od dva mjeseca ili u roku od četiri mjeseca u složenijim slučajevima, odlučiti o Zahtjevu i izdati dozvolu ili odbiti zahtjev za izdavanje dozvole. Ukoliko Agencija donese negativnu odluku, navešće se razlozi za odbijanje izdavanja dozvole, uz postojanje prava na žalbu protiv ove odluke koja se upućuje Vijeću Agencije.

Vrijeme potrebno za dobijanje saglasnosti od strane Zajedničkog upravnog odbora za presretanje, što čini neophodan dio procedure za dobijanje dozvole za pružanje mobilnih javnih telefonskih usluga, ne ulazi u navedene rokove od dva, odnosno četiri mjeseca potrebna za rješavanje zahtjeva.

GSM dozvola se izdaje na period od petnaest (15) godina od dana dodjeljivanja i korisnik dozvole može Agenciji podnijeti zahtjev za produženje dozvole najkasnije jednu (1) godinu prije isteka dozvole. Dozvola će biti produžena za period od deset (10) godina, osim ako način na koji je korisnik dozvole instalirao, radio ili održavao GSM mrežu ne nalaže Agenciji da odbije produženje iste ili ukoliko se ukazala potreba za replaniranjem frekvencijskog opsega dodijeljenog korisniku dozvole.

Dozvola će prestati da važi:

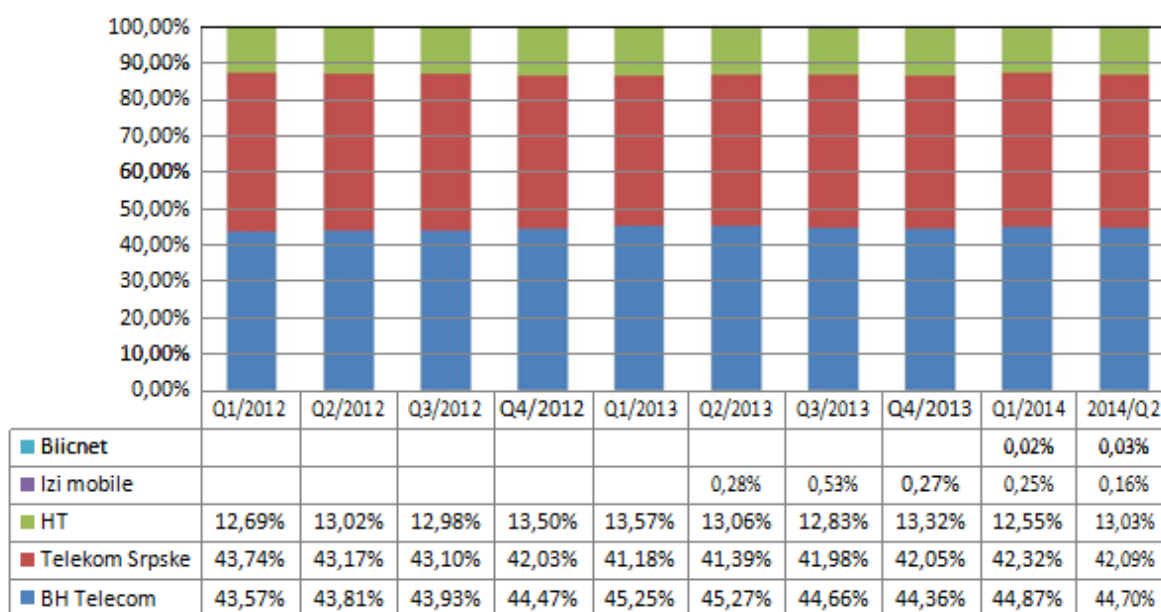
- a) na zahtjev korisnika dozvole;
- b) zbog više sile kada licencirana aktivnost ne može da bude ponovo uspostavljena nakon što uzrok više sile bude otklonjen;
- c) po isteku perioda trajanja Dozvole pod uslovom da korisnik dozvole ne podnese zahtjev za produženje dozvole;
- d) u slučaju opoziva Dozvole.

Dozvola može biti opozvana u slijedećim slučajevima:

- a) Korisnik dozvole suštinski i stalno vrši povredu odredbi dozvole;
- b) u slučaju da naknada i doprinosi za korišćenje dozvole nisu plaćeni šest (6) mjeseci po isteku uslova plaćanja;
- c) ukoliko korisnik dozvole nije sproveo odluke ili naredbe donešene od strane Agencije u roku definisanom donesenim odlukama;
- d) u slučaju da nad korisnikom dozvole bude započet stečajni postupak ili postupak likvidacije.

U Bosni i Hercegovini postoji nekoliko operatera javnih mobilnih usluga, odnosno korisnika GSM dozvole, među kojima se po procentu pruženih usluga na tržištu kao dominantni izdvajaju: BH Telecom d.d. Sarajevo, Telekom Srpske a.d. Banja Luka i JP Hrvatske telekomunikacije d.d. Mostar, dok u red manjih operatera spadaju IZI Mobile d.o.o. Sarajevo i Blicnet d.o.o. Banja Luka. Prema podacima RAK-a tržišni udio operatera prema broju izvršenih usluga na teritoriji BIH je sledeći:

Mobilna telefonija-tržišni udio operatora

Tržišni udio operatera- mobilna telefonija u Bosni i Hercegovini

UMTS dozvola- Na zahtjev ovlaštenog operatera GSM usluga, Regulatorna agencija za komunikacije Bosne i Hercegovine, na osnovu Odluke o dozvolama za univerzalne mobilne telekomunikacijske sisteme, dodjeljuje dozvole za Univerzalne mobilne telekomunikacijske sisteme.

Dozvola se izdaje se na rok važenja od 15 godina, a ovlaštenu operater je na ime dodijeljene dozvole dužan uplatiti iznos od 15.000.000,00 eura, u protivrijednosti konvertibilne marke prema srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine, na dan plaćanja.

Navedeni iznos ovlaštenu operater je dužan uplatiti u periodu od sedam godina, počev od dana dobijanja dozvole.

Grace period je dvije godine, a nakon isteka istog, operater je na ime dodijeljene dozvole dužan uplatiti godišnji iznos od 3.000.000,00 eura, u protivrijednosti konvertibilne marke prema srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine, na dan plaćanja.

Svi uslovi i procedure koji se odnose na trajanje, produženje i prestanak važenja GSM Dozvole na isti način se primjenjuju i važe za trajanje, produženje i prestanak UMTS dozvole.

Uslovi i procedura za dobijanje dozvole za pružanje fiksnih javnih telefonskih usluga

Procedura za dobijanje dozvole za pružanje fiksnih javnih telefonskih usluga je ista kao i za dobijanje dozvole za pružanje javnih mobilnih telefonskih usluga (GSM i UMTS), dok razlika u uslovima za dobijanje navedene dozvole postoji samo u pogledu sadržaja pojedinih priloga koje je potrebno dostaviti Agenciji uz zahtjev za dodjelu dozvole.

Razlika, prema tome, postoji samo u sadržaju priloga koji se odnose na:

- **Opis projekta**, koji uključuje opšti opis projekta, dinamički plan realizacije (plan realizacije projekta iz kojeg se vidi dinamika i terminski plan ulaganja finansijskih sredstava i realizacije usluga), opis usluga, tržišna pozicija (potencijalno tržište, ciljne grupe korisnika), kvalitet usluge, prikazati parametre kvaliteta, definisati njihove ciljne vrijednosti i osobine, u skladu sa ETSI EG 201 769 i ETSI TR 101 949, plan opsega saobraćaja po vrstama saobraćaja (lokalni, nacionalni, međunarodni), nacrt korisničkih ugovora, projektovani cjenovnik usluga, numeracija (pojednostosti o planiranim zahtjevima za dodjelu brojeva),
- **Podatke o interkonekciji**, odnosno, ukoliko se namjerava ostvariti interkonekcija sa drugim licenciranim operatorima, dostaviti osnovne komercijalne i tehničke parametre interkonekcije u skladu sa RAK Pravilom o interkonekciji br. 16/2002.
Ukoliko se namjerava ostvariti interkonekcija sa dominantnim operatorima, dostaviti osnovne komercijalne i tehničke parametre interkonekcije u skladu sa odgovarajućom referentnom interkonekcijskom ponudom (RIP).
- **Razvojni plan**, na bazi projekta potrebno je sačiniti objedinjen razvojni plan koji bi u skladu sa odredbama Dozvole za pružanje fiksnih javnih telefonskih usluga, trebao biti priložen dozvoli, u formi Aneksa 1.
Ovakav plan razvoja, sačinjen kao zaseban dokument, treba sadržavati vrstu i opseg usluga, kapacitete infrastrukture, terminski plan realizacije, kao i odgovarajuće parametre kvaliteta usluga u skladu sa tabelama iz preporuka ETSI TR 101 949 (Tabela 1, 2 i 3 na stranici 16, 24 i 28 standarda respektivno), te tabelama iz ETSI EG 201 769 (Tabela 1 i 2 na stranici 10 i 11 standarda respektivno, i obrazac iz dodatka E standarda), sa njihovim osobinama i ciljnim vrijednostima.

Podaci o interkonekciji predstavljaju dodatni prilog, što je i razumljivo s obzirom na prirodu fiksnih javnih telefonskih usluga. U pogledu ostalih priloga i njihovog sadržaja, sve ostaje neizmjenjeno.

Ova dozvola se izdaje na period od petnaest (15) godina od dana dodjeljivanja i korisnik dozvole može Agenciji podnijeti zahtjev za produženje dozvole najkasnije jednu (1) godinu prije isteka dozvole. Dozvola će biti produžena za period od petnaest (15) godina osim ako način na koji je korisnik dozvole instalirao, radio ili održavao mrežu ne nalaže Agenciji da odbije produženje iste. Na odluku o neprodužavanju dozvole koju može donijeti Agencija, može se žaliti Vijeću Agencije u skladu sa primjenjivom proceduralnom regulativom.

Dozvola će biti okončana:

- a) po isteku trajanja dozvole ukoliko produženje nije zatraženo ili odobreno;
- b) na zahtjev korisnika dozvole;
- c) zbog više sile kada aktivnost propisana dozvolom ne može biti ponovo uspostavljena nakon što uzrok više sile bude otklonjen;
- d) u slučaju opoziva Dozvole.

Dozvola može biti opozvana u slijedećim slučajevima:

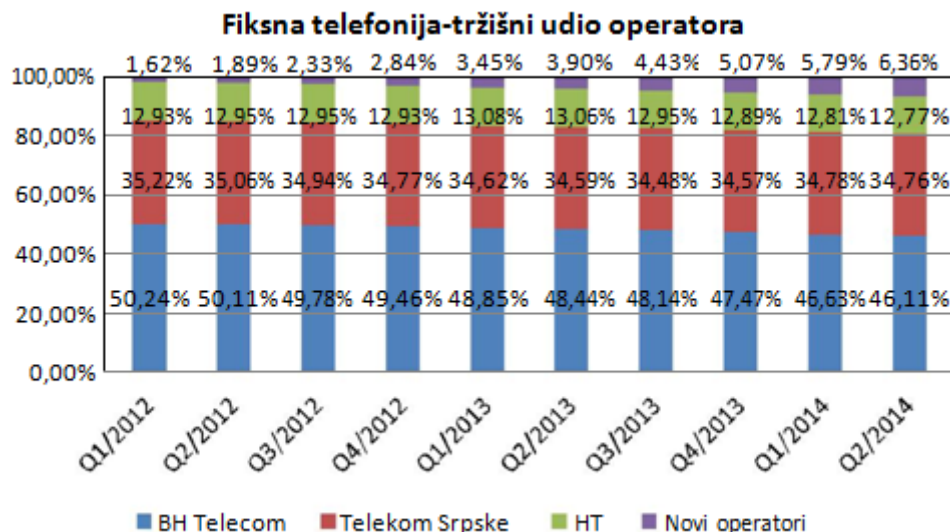
- a) korisnik dozvole suštinski i stalno vrši povredu odredbi dozvole;
- b) u slučaju da naknada za dozvolu nije plaćena tri (3) mjeseca po isteku roka plaćanja;

- c) ukoliko korisnik dozvole nije sproveo odluke ili naredbe donešene od strane Agencije u roku od dva (2) mjeseca nakon donošenja odluke;
- d) ukoliko korisnik dozvole objavi bankrot;
- e) ukoliko je, vezano za pružanje usluga propisanih dozvolom, korisnik dozvole proglašen krivim za prekršaj po bilo kojem relevantnom zakonskom aktu,
- f) ukoliko korisnik dozvole prestane sa pružanjem svih usluga propisanih dozvolom;
- g) ukoliko je takav opoziv neophodan radi usklađenosti sa važećim zakonom.

Pored tri dominantna operatera (BH Telecom d.d. Sarajevo, Telekom Srpske a.d. Banja Luka i JP Hrvatske telekomunikacije d.d. Mostar), u BiH postoji još 13 korisnika dozvola za pružanje fiksnih javnih telefonskih usluga koji po procentu pruženih usluga na tržišti Bosne i Hercegovine spadaju u red manjih, a to su:

1. AIRABA d.d. Sarajevo
2. AKT.ONLINE d.o.o. Sarajevo
3. AUSTROFON d.o.o. Tuzla
4. BLICNET d.o.o. Banja Luka
5. DASTO SEMTEL d.o.o. Bijeljina
6. ELTA-KABEL d.o.o. Doboj
7. EUROPRONET BOSNIA d.o.o. Sarajevo
8. LOGOSOFT d.o.o. Sarajevo
9. M&H COMPANY d.o.o. Sarajevo
10. TELEMACH d.o.o. Sarajevo
11. TELRAD NET d.o.o. Bijeljina
12. T3 d.o.o. Sarajevo
13. SOFTNET d.o.o. Sarajevo

Prema podacima RAK-a tržišni udio operatera prema broju izvršenih usluga na teritoriji BiH je sledeći:

Kvartalni uporedni podaci tržišta elektronskih komunikacija
Tržišni udio operatera- fiksna telefonija u Bosni i Hercegovini

Uslovi i procedura za dobijanje dozvola za obavljanje djelatnosti operatera javnih elektronskih komunikacijskih mreža

Na osnovu "Pravila 66/2012 o obavljanju djelatnosti operatera javnih elektronskih komunikacijskih mreža", zainteresovano pravno lice može podnijeti Zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje djelatnosti operatera javnih elektronskih komunikacijskih mreža samo ukoliko je registrovano za sve ili jednu od sljedećih djelatnosti:

- Djelatnosti žičane telekomunikacije, za žičane mreže (61.10)
- Djelatnosti bežične telekomunikacije, za bežične mreže (61.20)
- Djelatnosti satelitske telekomunikacije, za satelitske mreže (61.30)

Prijava se vrši dostavljanjem Zahtjeva agenciji koji sadrži podatke o podnosiocu zahtjeva, kao i osnovne informacije vezane za djelatnost operatera javnih elektronskih komunikacijskih mreža.

Podaci o podnosiocu zahtjeva se odnose na: naziv, adresu, telefon i fax firme, e-mail adresu firme, web adresu, kontakt osobu i broj žiro računa firme, dok osnovne informacije vezane za djelatnost operatera uključuju: opis i namjenu mreže, područje pokrivenosti mreže, opis tačaka koje su planirane za interkonekciju sa drugim mrežama, podatke o planiranom broju korisnika mreže i mrežnoj tehnologiji i kapacitetima.

Uz popunjeni obrazac, ovjeren potpisom i pečatom lica ovlaštenog za zastupanje obavezno treba priložiti:

1. Kopiju izvoda iz sudskog registra o registraciji firme, pri čemu izvod ne smije biti stariji od mjesec dana prije podnošenja zahtjeva,
2. Ovjerenu kopiju Uvjerenja o poreskoj registraciji firme kod nadležne poreske uprave,
3. Ovjerenu kopiju Uvjerenja o dodijeljenom Jedininstvenom identifikacionom broju (JIB) firme,
4. Shemu mreže sa naznačenim lokacijama čvorova, kapacitetom i opremom.

Nakon što podnosilac dostavi Agenciji kompletiran obrazac Zahtjeva, sa neophodnim priložima, Agencija će podnosiocu izdati Zaključak u kojem će ga pozvati da izvrši plaćanje naknade za obradu zahtjeva u iznosu od 1.000,00 KM kao i da izvrši uplatu administrativne takse na zahtjev u iznosu od 5,00 KM.

Po dostavljanju dokaza o izvršenim uplatama, Agencija će donijeti Zaključak kojim će se podnosilac pozvati da izvrši uplatu godišnje naknade za održavanje dozvole, kao i da izvrši uplatu administrativne takse na rješenje (dozvolu).

Naknada za održavanje dozvole plaća se na godišnjem nivou, a zavisno od karaktera dozvole iznosi:

- Opštinska mrežna dozvola (obuhvata 1 opštinu) 1.000 KM
- Lokalna mrežna dozvola (obuhvata do 3 susjedne opštine) 3.000 KM
- Regionalna mrežna dozvola (obuhvata do 10 susjednih opština) 5.000 KM
- Nacionalna mrežna dozvola (obuhvata više od 10 opština) 30.000 KM

Po dostavljanju dokaza o izvršenim svim uplatama naknada, Agencija izdaje Dozvolu za obavljanje djelatnosti operatera javnih elektronskih komunikacijskih mreža.

Uslovi i procedura za dobijanje dozvole za obavljanje djelatnosti davaoca pristupa Internetu

Prema Pravilu o obavljanju djelatnosti davaoca pristupa Internetu, zainteresovano pravno lice može podnijeti Prijavu o namjeri obavljanja djelatnosti davaoca pristupa Internetu samo ukoliko je registrovano za jednu ili više propisanih djelatnosti:

- Djelatnosti žičane telekomunikacije, za žičane mreže (61.10)
- Djelatnosti bežične telekomunikacije, za bežične mreže (61.20)
- Djelatnosti satelitske telekomunikacije, za satelitske mreže (61.30)

Prijava se vrši dostavljanjem zahtjeva Regulatornoj agenciji za komunikacije koji sadrži podatke o podnosiocu zahtjeva, kao i osnovne informacije vezane za realizaciju usluge pristupa Internetu.

Podaci o podnosiocu zahtjeva se odnose na: naziv, adresu, telefon i fax firme, e-mail adresu firme, web adresu, kontakt osobu i broj žiro računa firme, dok **osnovne informacije vezane za realizaciju usluge pristupa Internetu** uključuju: spisak ponuđenih usluga, područje pružanja usluge i planirani broj korisnika, podatke o opremi za pružanje usluga, podatke o linkovima (ime natprovajdera, lokacija priključka, tip i kapacitet), vrste pristupa korisnicima (kablovski, bežični, ...) i kapacitet, podatke o napajanju (da li postoji rezervno napajanje, na kojim lokacijama), podatke o čuvanju podataka (koliko dugo se podaci čuvaju, na kojim medijima, ..), način realizacije sigurnosti podataka i privatnosti (kriptovanje, firewall, ..), brigu o korisnicima, podatke da li se planira koristiti vlastita, iznajmljena mreža (navesti vlasnika) ili oboje.

Uz popunjeni obrazac obavezno treba priložiti:

1. Kopiju rješenja o sudskoj registraciji sa svim listovima i datumom ovjere ne starijim od mjesec dana
2. Uvjerenje o poreznoj registraciji firme kod nadležne porezne uprave
3. Uvjerenje o dodijeljenom Jedinstvenom identifikacionom broju (JIB) firme
4. Blok shemu mreže putem koje će se pružati usluga pristupa Internetu
5. Peti primjerak uplate administrativne takse na zahtjev

Nakon što podnosilac dostavi Agenciji kompletiran obrazac Prijave, sa svim propisanim priložima, Agencija će podnosiocu izdati Zaključak za plaćanje naknade za troškove registracije u iznosu od 100 KM, kao i da izvrši uplatu administrativne takse na Rješenje u iznosu od 15,00 KM.

Po dostavljanju dokaza o izvršenoj uplati naknada, Agencija će donijeti Zaključak kojim će se podnosilac ujedno pozvati da dostavi "izjavu o prihvatanju uslova dozvole" kao i da izvrši uplatu godišnje naknade za održavanje dozvole u iznosu od 1.000,00 KM godišnje, a plativa je u 4 (četiri) jednake rate od po 250 KM.

Po dostavljanju potpisane "Izjave o prihvatanju uslova dozvole" i dokaza o izvršenim uplatama naknada, Agencija donosi propisano Rješenje o registraciji kojim se utvrđuje da je podnosiocu izdata Dozvola za obavljanje djelatnosti davaoca pristupa Internetu.

Ukoliko će se usluga pristupa Internetu pružati putem vlastite mreže, potrebno je podnijeti i zahtjev za dodjelu Dozvole za operatora javnih elektronskih komunikacijskih mreža,

shodno Pravilu 66/2012 o obavljanju djelatnosti operatora javnih elektronskih komunikacijskih mreža.

Dozvola za davaoca usluge upravitelja centralne administrativne baze podataka prenesenih brojeva

Na osnovu Pravila 32/2008 o prenosivosti telefonskih brojeva, Zakona o komunikacijama, opštih akta Regulatorne agencije za komunikacije i drugih relevantnih propisa, Regulatorna agencija za komunikacije dodjela je firmi "QSS" d.o.o. Sarajevo, dozvolu za davaoca usluge upravitelja centralne administrativne baze podataka prenesenih brojeva.

„CADB“ označava Centralnu administrativnu bazu podataka prenesenih brojeva (Central Administrative Data Base).

Usluga operatora CADB sastoji se u sljedećem:

- a. priključenje korisnika usluge na CADB prema uslovima specificiranim u ovoj dozvoli;
- b. razmjeni i bilježenje svih podataka koji se odnose na statusne radnje u postupku prenosa broja, a koje proizlaze iz Pravila 32/2008;
- c. prosljeđivanje podataka koji se bilježe u operativnim bazama podataka i koriste u postupku uspostavljanja veze prema prenesenim brojevima;
- d. pohranjivanje podataka navedenih u tačkama b) i c) ovog stava;
- e. vršenje pojedinačnog i zbirnog izvještavanja o stanju prenesenih brojeva, prema sadržaju izvještaja koji propiše Agencija;
- f. pružanje aplikacija i usluga u vezi sa javnom telefonskom uslugom a koje nisu
- g. obuhvaćene Pravilom 32/2008, uz predhodnu saglasnost Agencije

Davalac usluge je firma QSS d.o.o. Sarajevo, registrovana rješenjem Općinskog suda u Sarajevu, broj 065-0-Reg-08-001843, koja se kod nadležnog Suda vodi pod matičnim brojem subjekta upisa: 1-19981, sa sjedištem firme u Sarajevu na adresi: Dejzina Bikića bb.

Operator CADB dužan je da obezbijedi sljedeće:

- a. da CADB sadrži podatke o svim prenesenim brojevima u javnoj telefonskoj mreži Bosne i Hercegovine, a koji se odnose na postupak prenosa broja i podatke koji se koriste u procesu uspostavljanja poziva prema prenesenom broju;
- b. da sistem CADB omogućava uspješno povezivanje i razmjenju podataka između CADB i operativnih baza podataka prenesenih brojeva;
- c. da karakteristike sistema CADB i usvojene administrativne/operativne procedure omogućavaju da vrijeme svake transakcije u procedurama razmjene podataka sa korisnicima CADB bude što kraće;d. da sistem CADB omogućava osvježavanje podataka operativnih baza podataka u slučaju otkrivene greške kod usmjeravanja poziva, od strane nekog korisnika, i na zahtjev korisnika;
- d. da u roku od sedam dana od dana dobijanja saglasnosti Agencije podnese zahtjevolvaštenim operatorima da zaključe ugovor o pristupu i korištenju CADB, te u roku ne dužem od 15 dana od dana potpisivanja ugovora omogući korištenje usluge;

- e. da vrši izvještavanje Agencije i operatore korisnike CADB u propisanoj ili dogovorenoj formi;
- f. da uslugu pruža u rokovima i prema uslovima definisanim ovom dozvolom i Pravila 32/2008 o prenosivosti telefonskih brojeva.

U cilju uspješnog funkcionisanja sistema CADB davalac usluge je obavezan:

- a. da definiše odgovarajuća prilagođenja (interface) svakoj operativnoj bazi podataka kako bi svaka od tih baza imala mogućnost povezivanja i razmjene potrebnih podataka sa CADB;
- b. da jasno odredi i obradi administrativni postupak od podnošenja zahtjeva za prenos broja do realizacije zahtjeva koji je obaveza za sve učesnike sistema CADB;
- c. da metod i forma postupka prenošenja telefonskih brojeva bude u skladu sa Pravilom 32/2008 o prenosivosti telefonskih brojeva;
- d. da omogući pristup CADB samo autorizovanim korisnicima.

Davalac usluge je obavezan obezbjediti zaštitu podataka u sistemu CADB od neautorizovanih promjena, brisanja, kreiranja, korištenja i obezbjediti identifikaciju autorizovanih i neautorizovanih aktivnosti.

Davalac usluge je dužan brinuti o zaštiti ličnih podataka pretplatnika i njihovoj povjerljivosti .

SANJA ĐUKIĆ
advokat

Diplomirala je na Pravnom fakultetu u Banjaluci 2006. godine. Advokatskoj firmi Sajić zaposlena je od 2007. godine kao advokatski pripravnik. U Imenik advokata Advokatske komore Republike Srpske upisana je 2011.godine. Oblasti prava kojima se bavi su: kompanijsko pravo, radno pravo, bankarstvo pravo i finansije, pravo telekomunikacije, strana ulaganja. Član je Advokatske komore Republike Srpske. Jezik: engleski
E-mail: sanja@afsajic.com
Telefon: 051/223-645, 051/227-620

DRAGAN STIJAK
advokatski pripravnik

Diplomirao je na Pravnom fakultetu u Banjaluci 2013. god. U Advokatskoj firmi Sajić zaposlen je od 2014. godine kao advokatski pripravnik. U Imenik adv.pripravnika Advokatske komore Republike Srpske upisan je iste godine. Jezik: engleski
E-mail: dragan@afsajic.com
Telefon: 051/227-620, 051/227-622

Advokatska firma "Sajić" je ortačko društvo Banja Luka osnovano 2003.godine sa sjedištem u Banja Luci.

Bavimo se pretežno građanskim i privrednim pravom. Pružamo pravne savjete iz različitih oblasti prava, zastupamo klijente pred svim sudovima i državnim institucijama u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini, učestvujemo u pregovorima sa stranim i domaćim pravnim i fizičkim licima, dajemo mišljenje i preporuke u vezi sa primjenom propisa, i sl.

Naš tim broji 20 zaposlenih, od čega je 6 advokata. Svako od nas se specijalizuje za samo nekoliko užih pravnih oblasti, što nam omogućava da našim klijentima pružimo vrlo kvalitetnu, profesionalnu uslugu.

Usluge koje pružamo u oblasti prava telekomunikacija su, između ostalih, i regulatorna pitanja, investicije i projekti, zaštita potrošača, sporovi iz oblasti telekomunikacija i dr.